

Gestational exposure to SSRIs and offspring psychiatric disorders – a national register-based study

Heli Malm^{1,2,3}, Alan S. Brown^{4,5,6,7}, Mika Gissler^{3,8,9}, David Gyllenberg^{3,4,7,10}, Susanna Hinkka-Yli-Salomaki³, Ian W. McKeague⁵, Myrna Weissman^{4,5,6,7}, Priya Wickramaratne^{4,5,6,7}, Miia Artama¹, Jay A. Gingrich^{4,6}, Andre Sourander^{3,4,7,12}

J Am Acad Child Adolesc Psychiatry 2016;55:359–66.

Raskausajan masennuslääkitys yhteydessä lapsen varhaiseen masennukseen

Mittavalla suomalaisella rekisteriaineistolla tehdyssä tutkimuksessa äidin masennuksen hoitoon tarkoitettujen SSRI-lääkkeiden raskaudenaikainen käyttö lisäsi merkittävästi lasten riskiä sairastua masennukseen verrattuna verrokkiryhmään, jossa äitien masennusta ei hoidettu lääkkeillä.

Tutkimuksessa selvitettiin selektiivisten serotoniinin takaisinoton estäjien eli SSRI-lääkkeiden raskaudenaikaisen käytön yhteyttä lasten masennus-, ahdistus- ja autismihäiriöiden sekä aktiivisuuden ja tarkkavaisuuden häiriön (ADHD) diagnooseihin 1–14 vuoden iässä. SSRI-lääkkeille altistuneista lapsista 8,2 %:lla ja verrokkiryhmässä 1,9 %:lla oli todettu masennusta 15 vuoden ikään mennessä. Ryhmien välinen ero havaittiin selvimmin 12–14-vuotiaiden ikäryhmässä. Ahdistusdiagnoosien, autismin ja ADHD:n ilmaantuvuudessa ryhmien välillä ei ollut eroa.

Aineistossa oli lähes 16 000 SSRI-lääkettä käyttävää äitiä. Koska äidin psyykinen sairaus voi vaikuttaa lasten kehitykseen, verrokkiryhmän lasten äideillä oli masennuslääkkeiden käyttöön liittyvä psykiatrinen diagnoosi, mutta he eivät käyttäneet masennuslääkkeitä raskauden aikana.

Kyseessä on ensimmäinen tutkimus, jossa SSRI-lääkkeiden raskaudenaikaisen käytön yhteyttä jälkeläisten riskiin sairastua masennukseen tutkittiin tässä ikäryhmässä. Tulokset

tukevat eläinkokeista saatuja tuloksia. SSRI-lääkkeiden on hiirillä osoitettu aiheuttavan poikasille masennustyyppistä käyttäytymistä, kun lääkettä on annosteltu herkässä kesushermoston kehitysvaiheessa, joka ihmisellä vastaa sikiökautista altistumista.

Tutkimuksessa hyödynnettiin valtakunnallisia Kelan lääkekorvausrekisterin ja THL:n syntymä- ja hoitoilmoitusrekisterin aineistoja vuosilta 1996–2010. Tulokset ovat alustavia: lapset olivat vanhimmassakin ikäryhmässä vasta saavuttamassa iän, jolloin masennuksen ilmaantuvuus alkaa lisääntyä, eikä syntymänjälkeisen elinympäristön vaikutusta lasten kehitykseen voitu sulkea pois. ■

¹Teratologinen tietopalvelu, Helsingin yliopisto ja Helsingin yliopistollinen sairaala; ²Klininen farmakologia, Helsingin yliopisto ja Helsingin yliopistollinen sairaala; ³Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, Turun yliopisto; ⁴Department of Psychiatry, Columbia University College of Physicians and Surgeons, New York, USA; ⁵Department of Epidemiology, Columbia University, Mailman School of Public Health, New York, USA; ⁶Sackler Institute for Developmental Psychobiology, New York State Psychiatric Institute, Columbia University, New York, USA; ⁷Division of Epidemiology, New York State Psychiatric Institute, New York, USA; ⁸Terveyden ja hyvinvoinnin laitos; ⁹Nordic School of Public Health, Gothenburg, Sweden; ¹⁰Psykiatriakeskus, Helsingin yliopisto ja Helsingin yliopistollinen sairaala; ¹¹Suomen Syöpärekisteri; ¹²Lastenpsykiatria, Turun yliopistollinen sairaala